

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
що присвячена 25-річчю Медичного інституту Сумського державного університету
(м. Суми, 16-17 листопада 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

аналізу з тим, щоб виявити найслабший чинник їх взаємодії, або, на мові патофізіологів, критичну ланку патогенезу хвороби.

Наш аналіз, який ґрунтується на великому власному педагогічному досвіді, даних анкетування та деяких інших підходах, дає підстави для висновку про те, що найслабшою ланкою навчального процесу на всіх етапах його проведення є оцінювання результатів навчання. Сьогодні оцінка з індикатора знань переродилася на самотету і припинила виконувати своє призначення. Без відновлення притаманних їй функцій годі сподіватися на істотні зрушення в якості підготовки майбутніх лікарів.

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІДЧАС ЧИТАННЯ ЛЕКЦІЙ НА 4-5 КУРСАХ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРЕДМЕТА «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Бойко В.І., Сухарєв А.Б.

Сумський державний університет, кафедра акушерства та гінекології

Мультимедійні технології є сучасним інструментом, який допомагає викладачеві підвищити рівень знання слухачів. Надаючи різноманітні виразні засоби для відображення учбової інформації у поєднанні з інтерактивністю, мультимедійні технології забезпечують якісно новий рівень навчання. Переваги мультимедійних технологій як засобів навчання дають можливість поєднання логічного та образного способів засвоєння інформації; забезпечують активізацію освітнього процесу за рахунок посилення наочності та інтерактивну взаємодію. Умови відкритого навчання, що створюються мультимедійним інформаційним середовищем, сприяють розвитку мислення, тих хто навчається, орієнтують їх на пошук очевидних і неочевидних системних зв'язків і біологічних закономірностей.

Мета дослідження: визначити ефективність мультимедійних технологій при читанні лекцій.

Матеріали і методи. Викладачами кафедри «Акушерство та гінекологія» мультимедійні засоби навчання застосовуються на лекціях із основних питань програмного матеріалу. Основна мета будь-якої лекції - сформувати вміння гнучко вирішувати проблему, здатність вести науковий і практичний пошук при вирішенні конкретних завдань. На лекціях, із застосуванням мультимедійних технологій, активізується емоційне сприйняття студента.

Використання презентацій допомагає викладачеві:

- підвищити інформативність лекції і стимулювати мотивацію навчання;
- підвищити наочність навчання за рахунок структурованості матеріалу і здійснити повтор найбільш складних моментів лекції;
- реалізувати доступність і сприйняття інформації за рахунок паралельного подання інформації у різних формах (візуально і за допомогою звуку);
- організувати увагу аудиторії у фазі її біологічного зниження (25-30 хвилин після початку лекції і останні хвилини лекції) за рахунок художньо-естетичного виконання слайдів-заставок або за рахунок розумно застосованої анімації і звукового ефекту;
- здійснити повторення (огляд, коротке відтворення) матеріалу попередньої лекції, показати багатшаровість представлення учбового матеріалу по рівню складності.

Поєднання коментарів із відеоінформацією або анімацією, виконаною з використанням програми Power Point, значно активізує увагу слухачів до змісту учбового матеріалу, що викладається викладачем, і підвищує інтерес до нової теми. Навчання стає цікавим і емоційним, оскільки повчальне середовище створюється з наочним поданням інформації у кольорі. Психологами доведено, що кольорові фотографії запам'ятовуються майже в два рази є краще, ніж чорно-білі. Використання анімації є одним із ефективних засобів привертання уваги і стимулювання емоційного сприйняття.

Наочне подання інформації у вигляді фотографій, відеофрагментів і змодельованих процесів чинить сильнішу емоційну дію на людину, ніж традиційне, оскільки воно сприяє поліпшенню розуміння і запам'ятовування фізичних, хімічних і біологічних процесів, що демонструються на екрані.

Висновки: включення до учбового процесу мультимедійних засобів навчання дозволяє розвивати у студентів творче, аналітичне, конструктивне мислення, забезпечує глибше і повніше засвоєння теоретичного матеріалу, допомагає формуванню освітніх компетенцій та інформаційної культури.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З АНГЛОМОВНИМИ СТУДЕНТАМИ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

Вастьянов Р.С., Савицький І.В., Брошков М.М.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність. У зв'язку з подальшою інтеграцією української системи вищої медичної освіти в європейську програму навчання актуальними є нові завдання удосконалення та розвитку бази освітніх послуг.

Маючи більше ніж 20-річний досвід навчання іноземних студентів, викладацький склад університету щорічно стикається з традиційними та новими завданнями. Головною проблемою навчання іноземних студентів є те, що базові загальноосвітні постулати не змінювалися протягом останнього 10-річчя. Немає прив'язки до тих проблем, з якими стикаються наші студенти після закінчення вузів у своїх країнах.

З нашої точки зору, одна із проблем ситуації, яка склалася, заключна в тому, що недостатньо уваги приділяється мотивації студентів-медиків. З урахуванням специфіки підготовки майбутніх лікарів слід зробити більший акцент на самостійну роботу студентів, активно залучати їх до науково-дослідницької роботи. Такий підхід дозволить ще зі студентської лави виховати майбутнього фахівця як особистість, здатну мислити самостійно і приймати рішення в неординарних ситуаціях, якими так багата медична практика.

Мета: розкрити основні проблемні моменти навчання, з якими стикаються іноземні студенти при вивченні медичних дисциплін, і впровадити шляхи їх вдосконалення.

Матеріали. При підготовці іноземних студентів, у процесі вивчення патологічної фізіології слід більше приділяти уваги тим патологічним процесам, з якими вони повсякчас будуть стикатись у своїй практичній діяльності. Зокрема, вимагають ширшого розгляду питання про основні механізми адаптації і реактивності організму, терморегуляції і водно-сольового обміну, враховуючи той факт, що більшість наших іноземних студентів проживають в країнах з жарким кліматом. Іншою важливою проблемою є недостатнє знання української (російської) мови. Через це студенти відчувають дискомфорт і труднощі на побутовому рівні й у процесі навчання.

Також слід відзначити необхідність модернізації матеріальної бази. На сьогоднішній день традиційна до останнього часу аудиторна форма навчання «крейда, дошка» є застарілою і недостатньою. На це теж необхідно звернути увагу.

Ще однією проблемою в роботі з іноземними студентами є недостатньо добре володіння англійською мовою викладачами, які навчають студентів-іноземців. Для ліквідації цього недоліку необхідно проводити курси підготовки і підвищення кваліфікації викладацького складу. Викладач при підготовці до занять повинен надати активну допомогу студентам у виборі літератури, запропонувати спеціальні методичні вказівки, які на сьогоднішній день є в достатній кількості в методичній базі, і використовувати при поясненні навчальних тем. При цьому важливо використовувати велику кількість демонстраційного матеріалу у вигляді схем, малюнків, таблиць. Реалізація сучасної освітньої концепції вимагає активного залучення студентів в процес навчання.

Висновок. Навчання іноземних студентів англійською мовою є перспективним розвитком нашої системи освіти. Але навчальний процес вимагає вдосконалення і постійної зміни. Сьогодні потрібні удосконалення, які не вимагають значних капіталовкладень, а саме: візуалізація та комп'ютеризації навчального процесу, розширення методичної бази, що може істотно підвищити якість та ефективність навчання іноземних студентів.

«СИМУЛЯЦІЙНІ ПАЦІЄНТИ» ЯК ФОРМА КОМПЕТЕНТНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Галич Л.В., Лахтін Ю.В., Москаленко П.О.

Сумський державний університет, кафедра стоматології

Однією з головних задач підготовки майбутніх стоматологів – набуття ними мануальних навичок, без яких неможлива професійна робота лікаря. Додипломна підготовка фахівців умовно складається з двох етапів: доклінічного і клінічного. На першому етапі оволодіння студентами практичними навичками відбувається завдяки використанню муляжів, фантомів та симуляторів. Проте на клінічному етапі підготовки лікаря-стоматолога через певні юридичні бар'єри та недосконалість законодавства у сфері охорони здоров'я студенти під час навчання для набуття базового досвіду та опрацювання своїх мануальних навичок практично не мають допуску до самостійної роботи з пацієнтами. До того ж, на практичних заняттях не завжди є можливість продемонструвати тематичного хворого у зв'язку з низькою розповсюдженістю захворювання. Тому треба знаходити такі підходи в навчанні, які б могли вирішити цю проблему, наблизити до набуття професійних компетентностей майбутнього спеціаліста.

Інтерактивні методи навчання на сьогодні є прогресивним формами поведінки викладача під час проведення занять. На відміну від традиційних, вони базуються на активній взаємодії учасників навчального процесу (студентів між собою та викладачем). Один з таких методів – аналіз конкретної ситуації (ситуаційний аналіз, аналіз конкретних ситуацій, case-study). Це педагогічна технологія заснована на моделюванні ситуації або використанні реальної ситуації в цілях аналізу даного випадку, виявлення проблем, пошуку альтернативних рішень і прийняття оптимального рішення. Розбір конкретних ситуацій дає можливість вивчити складні або емоційно значимі питання в безпечних умовах, а не в реальному житті з його загрозами, ризиком, тривогою про неприємні наслідки в разі неправильного прийняття рішення (лікарських дій).

Викладачі кафедри стоматології на клінічному етапі навчання використовують метод ситуаційного аналізу, суть якого полягає в роботі з «симуляційним пацієнтом». В якості такого «хворого» призначається один з студентів групи, який отримує від викладача інформаційний матеріал. Цей матеріал включає детальний опис скарг, легенду життя і захворювання, результати основних і додаткових методів обстеження «хворого». Оскільки стоматологія є однією з небагатьох клінічних дисциплін, де більшість патологічних станів у хворих візуалізовано, то викладачем додатково готується відповідний ілюстративний матеріал у вигляді окремих файлів на комп'ютері (фотографії патологічних процесів в ротовій порожнині реальних пацієнтів, рентгенограми). З таким «пацієнтом» працює призначений викладачем студент («лікар»). Під час опитування «хворого» «лікар» збирає скарги, анамнез життя і захворювання, вирішує питання про необхідні додаткові методи обстеження, виставляє попередній діагноз, проводить диференційну діагностику зі східними станами, складає план лікування. Якщо студент-лікар проводить опитування поверхнево, не розпитує в повному обсязі «хворого», то йому надається саме та інформація, яка відповідає змісту питання. Тобто, від пацієнта-симулятора лікар отримує лише ті дані, про які він запитує. Під час роботи студента з «пацієнтом» викладач оцінює повноту і вміння збору скарг, анамнезу, ступінь володіння засобами фізикального обстеження, вміння визначати симптоми захворювання і вірність встановлення попереднього діагнозу, логічність обґрунтування діагнозу, правильність складання плану лікування. Разом із викладачем таку оцінку проводять і інші студенти в групі. Після завершення обстеження «хворого» викладач проводить з групою обговорення, клінічну дискусію стосовно правильних дій студента-лікаря і прийнятих ним рішень.

Таким чином, використання інтерактивної технології навчання сприяє розвитку значущих професійних компетенцій спеціаліста-стоматолога, наближає до реальної ситуації, навчає елементам академічного консиліума в середовищі своїх колег.